

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО
ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ
У ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Державного університету
економіки і технологій

протокол від «23» лютого 2023 р. №9

Голова Вченої ради Державного
університету економіки і технологій
А. ШАЙКАН

«23» лютого 2023 р.

Введено в дію наказом

від «23» лютого 2023 р. №34

Кривий Ріг
2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання у Державному університеті економіки і технологій (далі – Положення) є основним нормативним документом Університету, що визначає модель побудови освіти, відповідно до якої здобувач вищої освіти є активним учасником освітньо-наукового процесу. Студентоцентроване навчання є важливим елементом забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Університеті.

1.2. Положення розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Державному університеті економіки і технологій.

1.3. Сутність студентоцентризму полягає у створенні моделі розвитку освіти, за якої здобувач з об'єкта перетворюється на суб'єкт освітньої діяльності, тобто на активного учасника науково-освітнього та культурно-мистецького процесу, стає відповідальним соціальним партнером, ініціативним учасником діяльності академічної спільноти.

1.4. У Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або творчих досягнень. *Індивідуальна освітня траєкторія* — це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача Університету в освітній діяльності, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі видів, форм і темпу здобуття освіти учасників освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їхньої складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті здійснюється через індивідуальний навчальний план, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами освітніх компонентів, курсів та освітніх програм, наукової роботи здобувача, розвитку духовного потенціалу та фахової підготовки. *Компетентність* — динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та/або подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньою програмою або окремими освітніми компонентами. *Студентоцентризм* – це концентрація зусиль на врахування індивідуальних якостей, формування індивідуальних освітніх траєкторій та, відповідно, індивідуального профілю компетентностей.

Студентоцентроване навчання — підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Студентоцентрований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджені на результатах навчання, ураховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, що узгоджується із тривалістю освітньої програми. При цьому здобувачу надаються більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання. Student-centered approach розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу та встановлює

взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь здобувачів у системі забезпечення якості в Університеті, процесах акредитації освітніх програм на засадах академічної доброчесності, наявність процедур реагування на студентські звернення тощо.

2. УПРОВАДЖЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ

2.1. Студентоцентроване навчання полягає у залученні здобувачів до процесу забезпечення якості освітніх послуг щодо забезпечення вимог та очікувань здобувачів вищої освіти Університету шляхом використання зручних форм та методів надання освітніх послуг, участі у формуванні та перегляді освітніх програм підготовки, інтерактивності, мобільності та наставництва. Організація освітнього процесу в Університеті здійснюється на таких засадах, які дозволяють здобувачеві виявити себе активним учасником освітньої та майбутньої професійної діяльності, спроможним до визначення особистісних цілей аналітичної діяльності та засобів їх досягнення, а також вибору ролі для себе серед інших учасників освітнього процесу.

2.2. Метою студентоцентрованого підходу до навчання і викладання в Університеті є:

- повага і врахування різноманітності студентів та їхніх потреб, уможливлення гнучкості навчальних траєкторій;

- врахування та використання різних способів надання освітніх послуг;

- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;

- регулярне оцінювання та коригування способів надання освітніх послуг;

- підтримка відчуття автономності у того, хто навчається, водночас забезпечення йому відповідного супроводу і підтримки з боку викладача;

- сприяння взаємній повазі у стосунках «студент-викладач»;

- визначення офіційної процедури розгляду скарг та звернень здобувачів.

2.3. Основні завданнями студентоцентрованого підходу до навчання:

- навчання, орієнтоване та спрямоване на здобувача;

- орієнтування освітнього процесу на освітні стандарти вищої освіти; — впровадження європейських та світових практик студентоцентрованого навчання і викладання в освітній процес;

- компетентнісний підхід та участь здобувачів у формуванні та реалізації освітніх програм; — навчання, що зорієнтоване на результати;

- вільний вибір здобувачами навчальних дисциплін; — впровадження сучасних практик в діяльність Університету;

- доступ учасникам освітнього процесу до методичного забезпечення з освітніх компонентів;

- участь здобувачів у контролі за якістю освітнього процесу;

- створення комфортних умов співпраці здобувачів та викладачів;

- створення комфортних умов побуту для здобувачів;

- забезпечення права здобувачів на захист своїх прав через спрощену та прозору систему подачі та розгляду скарг;

- збільшення інформації фахового характеру, комунікації та зацікавленості в активному навчанні;

- орієнтування щодо особливостей навчання в Університеті: зміст, методи, умови, заходи, побудова програми, вибір у навчанні, соціалізація і фахова підтримка;

- поєднання можливостей навчання з проходженням курсів, участю у різноманітних заходах;

- реалізація фахових і загальноосвітніх цілей шляхом розширення та поглиблення знань у навчанні із застосуванням неформальної та інформальної освіти;

- запровадження мережевого навчання для підтримки самостійного навчання в межах освітнього процесу;

- опанування науки, що спонукає до дослідження; — узгодженість організації навчання та проведення іспитів;

- втілення можливостей індивідуального вирішення питань щодо застосування і поглиблення знань під час навчання;

- академічна мобільність здобувачів.

2.4. Студентоцентроване навчання і викладання в Університеті ґрунтується на наступних принципах:

- взаємоповага у стосунках між здобувачами та викладачами;
 - активне залучення здобувачів до реалізації всіх компонентів освітнього процесу;
 - академічної свободи;
 - академічної доброчесності;
 - науковості та інновативності;
 - демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;
 - доступності вищої освіти й рівності можливостей для всіх;
 - сприяння навчанню впродовж життя;
 - забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності. З цією метою:
 - урахувати різноманітні індивідуальні потреби кожного здобувача через стимулювання мотивації, саморефлексії;
 - здійснювати реалізацію гнучких навчальних траєкторій через організацію вивчення здобувачами дисциплін вільного вибору, академічну мобільність і трансфер кредитів;
 - забезпечити зворотній зв'язок щодо освітнього процесу через наявність процедур реагування на звернення здобувачів;
 - надавати перевагу активного навчання перед пасивним, яке реалізується через сучасні передові форми та методи навчання, різні способи та методи подачі матеріалу, гнучкі та різноманітні форми контролю знань;
 - акцентувати увагу на критичному та аналітичному навчанні з врахуванням вимог сучасного ринку професій;
 - стимулювати зацікавленість у навчанні студента та його відповідальності за результати власного навчання, через формування індивідуальної траєкторії навчання, формування індивідуального плану тощо;
 - сприяти ефективності організації самостійності студента і його наполегливості у засвоєнні навчального матеріалу;
 - сформулювати партнерські стосунки між викладачем і студентом, кінцевим результатом яких має бути високий рівень знань та працевлаштування випускника за фахом;
 - активно залучати студента до реалізації всіх компонентів освітнього процесу; — зберігати та розвивати духовно-інтелектуальні традиції здобувачів вищої освіти;
 - запровадження широкого спектру форм контролю на різних етапах навчання всіма учасниками навчального процесу:
- здобувачем – самоконтроль, право на перездачу і отримання більш високої оцінки,
викладачем – поточний та підсумковий контроль,
адміністрацією – організація контрольних точок, реакція на скарги, і роботодавцем – підсумкова атестація і працевлаштування.

2.5. Студентоцентроване навчання надає здобувачу вищої освіти більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання, ураховує особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми.

2.6. Здобувач вищої освіти відіграє ключову роль у процесі моніторингу через реалізацію діяльності структурних підрозділів таких як Центр менеджменту якості освіти, Центр студентських комунікацій, Рада студентського самоврядування, які забезпечують тісну співпрацю зі студентським самоврядуванням факультетів/інститутів, гарантими освітніх програм, завідувачами кафедр, директорами навчально-наукових інститутів/факультетів щодо розв'язання питань забезпечення якості вищої освіти.

2.7. Інтерактивна взаємодія між учасниками освітнього процесу – викладачем і здобувачем, використання нових підходів до навчання, орієнтація на результат і спільна відповідальність за нього сприяє розвитку у здобувачів самостійного мислення, спираючись на свої знання з теорії, практики і досвід, відпрацьовуючи комунікативні та групові навички взаємодії.

2.8. Основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності, результати навчання та розвиток творчих здібностей і вподобань, орієнтація на отримання симбіозу знань, умінь, навичок, здатностей розв'язувати складні завдання в умовах сучасних культурно-мистецьких, соціальних та економічних викликів.

3. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ ТА ПРИНЦИПІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

3.1. Реалізація завдань та принципів студентоцентрованого навчання і викладання в Університеті представлена у:

- можливості здобувачів вибирати освітні компоненти, використовувати в освітньому процесі інноваційні навчальні технології;
- здійсненні системи заходів щодо підготовки випускників до майбутньої професійної діяльності через ефективну співпрацю з центрами зайнятості, органами місцевого самоврядування, конференції, «круглі столи» тощо;
- можливості формування індивідуального плану навчання здобувача з урахуванням його побажань;
- реалізації доступу до навчальних інформаційних ресурсів Університету через його сторінку на сайті ДУЕТ;
- запровадженні програми співпраці з провідними університетами України;
- впровадженні механізмів щодо реалізації академічної мобільності здобувачів;
- вивченні та врахуванні думки здобувачів стосовно організації освітнього процесу, викладання освітніх компонентів, змісту освітніх програм, системи оцінювання результатів навчання тощо;
- участі здобувачів в органах самоврядування;
- використанні зручних для здобувача форм та методів надання освітніх послуг; наявності регламентованих процедур розгляду апеляцій здобувачів;
- можливість вивчення освітніх компонентів іноземними мовами;
- доступ до новітніх, у тому числі, англomовних публікацій, що відповідають змісту програми;
- наявності можливостей отримання освітніх послуг здобувачам з особливими потребами;
- реалізації можливості самооцінювання та самоконтролю результатів навчання здобувачів;
- прозорій системі критеріїв оцінювання результатів навчання здобувача;
- наявності соціальної інфраструктури для організації та підтримки побуту здобувачів;
- механізмах розвитку духовного потенціалу та фахової підготовки здобувачів;
- системі внутрішньої нормативної бази Університету.

3.2. Студентоцентрований підхід реалізується участю здобувачів у внутрішньому забезпеченні якості вищої освіти в Університеті, а саме:

- визнання ролі та місця здобувачів у політиці Університету та затверджених процедурах забезпечення якості вищої освіти на всіх рівнях;
- участь в діяльності науково-методичної ради, Вченої ради Університету, ректорату, стипендіальної комісії, конференціях трудового колективу;
- участь у процедурах поновлення, відрахування та переведення здобувачів;
- залучення до офіційного механізму затвердження, перегляду, модернізації та експертизи, моніторингу освітніх програм з метою прилаштування освітніх програм своїм очікуванням та потребам;
- отримання можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті;
- можливість впливу на розроблення критеріїв, правил і процедур оцінювання здобувачів;
- можливість вибору таких форм та методів навчання, що оптимально сприяють вимогам студентоцентрованого підходу;

- отримання організаційної, консультативної та інших видів підтримки з метою реалізації своїх індивідуальних освітніх траєкторій;
- одержання інформації про умови міжнародного обміну, отримання стипендій чи проходження стажування та участі у них;
- одержання підтримки у працевлаштуванні та сприянні кар'єрному старту;
- оцінювання рівня викладання освітніх компонентів;
- доступ до навчальних та інформаційних ресурсів;
- доступ до публічної інформації;
- розвиток потенціалу вищої освіти Університету через програми академічної мобільності.

4. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

4.1. Забезпечення і контроль реалізації студентоцентрованого навчання і викладання в Університеті покладається на учасників освітнього процесу у відповідності до їх обов'язків, передбачених посадовими інструкціями, внутрішніми актами, галузевим законодавством України, вимогами роботодавців та Університету.

4.2. Система контролю результатів навчання в Університеті відповідає наступним вимогам:

- критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь;
- оцінювання максимально об'єктивне;
- оцінювання здійснюється більш як одним екзаменатором;
- оцінювання є послідовним, справедливо застосовується до всіх здобувачів та проводиться відповідно до встановлених процедур;
- контроль здійснюється одночасно для всіх здобувачів у групі;
- при контролі забезпечується дотримання принципів академічної доброчесності, етики, максимальної коректності й доброзичливості;
- до груп, результати контролю яких порівнюються, висуваються однакові вимоги;
- застосовується офіційна процедура розгляду звернень здобувачів.

4.3. Система контролю результатів студентоцентрованого навчання забезпечується органами студентського самоврядування Університету.

4.4. Питання дотримання в Університеті системи студентоцентрованого підходу до навчання та викладання здійснюється на спільних засіданнях учасників освітнього процесу.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та набирає чинності з дати введення його в дію наказом ректора Університету.

5.2. Зміни та доповнення до цього положення розглядаються і затверджуються вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора.

Завідувач Центру менеджменту якості освіти

Ольга СМАГЛЮК

ПОГОДЖЕНО: на засіданні науково-методичної ради 17.02.2023 року (протокол № 8)

Голова науково-методичної ради,

В.о. проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи

В. ОРЛОВ

Начальник юридичного відділу

О. СЛІСАРЕНКО

Історія документа

Дата події	Назва події
23.02.2023	Наказ від 23.02.2023 р. №34